Rok XII. Nr. 274 Sosnowiec, niedziela 3 października 1937 roku. Cena numeru 10 groszy

Ceny ogłoszeń za wiersz milimetrowy przed 1 słoty w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.—
Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Sosnowiec, ul. Teatralna 1a
Telefon: Red. [illegible] 6.16.92, Adm. 6.14.97
Kont. P.K.O. [illegible] 247

ODDZIAŁY: KIELCE, Marsz. Focha 26 (róg Sienkiewicza) tel. 13-78; BĘDZIN, Sączewskiego Nr. 29; DĄBROWA, ul. 3-go Maja 14 i Królowej Jadwigi (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja, 5, tel. 97; CZELADŹ, Bytomska 31; GRODZIEC, ul. Legionów tel. 7-19-66.

Chińczycy bombardują pozycje japońskie

Wojska japońskie cofają się pod naporem chińskich oddziałów

SZANGHAJ, 2. 10. Ubiegłej nocy po raz pierwszy od dwóch tygodni samoloty chińskie dokonały wczoraj **ataku bombowego na pozycje japońskie pod Szanghajem. 4-krotne ataki kierowane były głównie przeciwko od działom japońskim, wysadzanym na ląd na brzegu rzeki Wang-Po.**

Agencja chińska „Central News" donosi, iż w czasie przeciwnatarcia na linii kolejowej Tien-Tsin—Pu-Keu wojska chińskie odparły Japończyków o kilkadziesiąt kilometrów w kierunku północnym.

Wojska te miały zająć miasta Pu Keu - Czen i Heng-Czien, i Sang - Czien. Oddziały chińskie posuwają się w dalszym ciągu naprzód.

ś. † p.

ADAM GUIDO KOSMALA

HANDLOWIEC

po krótkich cierpieniach opatrzony św. Sakramentami zasnął w Bogu dn. 2 października 1937 r., przeżywszy lat 32.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok z kaplicy Ubezpieczalni Społecznej przy ul. 3 Maja w Sosnowcu na cmentarz miejscowy nastąpi w dniu 4 października, w poniedziałek o godz. 16.

Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w kościele w Pogoni w dniu 5 bm. o godz. 8 rano. Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych, pogrążeni w głębokim smutku

RODZICE, BRAT, NARZECZONA i RODZINA.

Dr. med.
HENRYK SEGAL
chor. wewn. kobiece i akuszeria
Lampa kwarcowa, Sollux
BĘDZIN, UL. PIŁSUDSKIEGO 11.
Tel. 71694.

Gen. Skoblin jednak zdradził Millera

Kompromitujący zapisek w notatniku

PARYŻ, 2. 10. Ostatnie przesłuchanie generałowej Skoblinowej - Plewickiej, odbyte w obecności generałowej Millerowej, dało sensacyjne wyniki. Znaleziony w torebce gen. Skoblinowej notatnik jej męża zawierał następującą adnotację, pisaną jego ręką: „Oddać Eugeniuszowi Karolowiczowi Millerowi zaproszenie na 12.30", poczym następował: dopisek „załatwione".

Jak wiadomo gen. Skoblin oświadczył swym kolegom, że żadnego zaproszenia do gen. Millera nie wysyłał. — P. Skoblinowa nie umiała się również wytłumaczyć z posiadanych przy sobie pieniędzy.

HOTEL „VERSAL"
Po całkowitym odnowieniu została już
— otwarta —
KAWIARNIA i RESTAURACJA
przy Hotelu „Versal"
Sosnowiec, 3 Maja 19
tel. 61200
Poleca śniadania, obiady i kolacje

Uwaga! Uwaga!
PIWA TYSKIE
JASNE TYCHY
CIEMNE KSIĄŻĘCE DUBELTOWE
SŁODOWE KURACYJNE
na zabawy, zebrania towarzyskie wesela, chrzciny itp.
[illegible] w SYFONACH kilkulitrowych
HURTOWNIA PIWA W SOSNOWCU, ul. SIELECKA 27
tel. 62-493.

PRZYCHODNIA
LECZNICZA
chorób wenerycznych i skór. „Pomoc"
została przeniesiona
Sosnowiec, ul. 3-go Maja 31.
Czynna: 11-1 i 5-8 pp., w święta 11 1
-- Wizyta 5 złotych. —

Hemoroidy
są przyczyną złego samopoczucia i t.p. Należy bezwzględnie usunąć te dokuczliwe cierpienia. Przy hemoroidach stosuje się
Anusol
- GOEDECKE -
Do nabycia w aptekach.
12 czopków zł. 5.-
6 czopków zł. 3.-

Lekarz-Dentysta
MARIA
Teichner-Zysmanowa
wróciła i przyjmuje
Sosnowiec, Małachowskiego 5, m. 6
Tel. 61-597

Lekarz-dentysta
L. Mazur-Kronenbergowa
przeprowadziła się
z ul. Sieleckiej 30 na ul. Sielecką 8
przyjmuje codziennie od 16 — 19
telefon 62270.

RADIOODBIORNIKI
RODZIMEJ PRODUKCJI
o bezkonkurencyjnych walorach
do nabycia
w BĘDZINIE W KSIĘGARNI I SPRZEDAŻY RADIOODBIORNIKÓW
M. Nowakowski
KOŁŁĄTAJA 21.

W Palestynie wre coraz bardziej

7500 żołnierzy w pogotowiu. Bojkot arabski. Aresztowania.

JEROZOLIMA, 2. 10. Członkowie głównego komitetu arabskiego oraz dyrektor jednego z banków arabskich w Hajfie zostali aresztowani przez władze brytyjskie. Znajdują się oni obecnie na pokładzie krążownika „Sussex" i będą deportowani w dniu dzisiejszym na wyspy Seychelles na Oceanie Indyjskim.

Oddziały wojskowe w sile 7500 ludzi znajdują się w pogotowiu alarmowym dla zapewnienia spokoju i bezpieczeństwa w kraju. Na wypadek pogorszenia się sytuacji przewidziane jest przysłanie posiłków z Egiptu.

LONDYN, 2. 10. Z Jerozolimy donoszą, że wedle wszelkich danych aresztowano wczoraj nie Dżamal Hussei na, przewodniczącego partii arabskiej, lecz Japuba Husseina, przywódcę młodzieży arabskiej. Wśród aresztowanych 6 przywódców ruchu arabskiego, brak właśnie Dżamal Husseina, który prawdopodobnie zbiegł za granicę.

W Jerozolimie są sklepy arabskie w dalszym ciągu zamknięte. Jest prawdopodobne, że akcja kupców jerozolimskich zostanie także rozszerzona na kupców arabskich innych miast.

Lekarz-Dentysta
Anna Luftspringerowa
przyjmuje od 10 — 1 i od 4 — 7.
SOSNOWIEC, 3-GO MAJA NR. 31
tel. 61609.

Premier Składkowski nie przyjął delegacji Związku Nauczycielstwa Polskiego

WARSZAWA, 2. 10. Strajk w Związku Nauczycielstwa Polskiego trwa w dalszym ciągu. Wczoraj przedstawiciele ZNP. usiłowali uzyskać audiencję u premiera Składkowskiego premier jednak nie przyjął ich, wobec czego ZNP. wystosował depeszę do Prezydenta RP. i marszałkowej Piłskiej, w których przedstawił sprawę zawieszenia działalności zarządu Zw. wprowadzenia kuratora. Równocześnie ZNP. wydał odezwę, skierowaną do związków zawodowych.

Zwiedzajcie jaknajliczniej
Wystawę Katowicką „PRZED ZIMĄ" z wystawą Sztuki
2.X. do 17.X. 1937 r.
otwartą na terenach wystawowych Targów Katowickich
Niskie ceny wstępu! Znaczne ulgi kolejowe!

Dobre powietrze nie wystarcza

Chleb jest na wsi przysmakiem

Jak żyją chłopi na Żywiecczyźnie

(KORESPONDENCJA WŁASNA „EXPRESU ZAGŁĘBIA").

Ostatnimi czasy dużo mówiło się i pisało w prasie o chłopach, o wsi polskiej i warunkach bytowania ludności wiejskiej. Przeważnie dotychczas mówiło się, że chłopi nie mają ambicyj politycznych, tymczasem niezbyt dawne wydarzenia na wsiach w niektórych dzielnicach kraju wykazały, że jest wręcz odwrotnie.

Chłop bowiem z biegiem czasu staje się coraz bardziej uświadomiony i poznaje, że warunki jej bytowania są naprawdę niskie.

Ludzie miejscy zaś niezbyt dokładne mają pojęcie o codziennym życiu chłopa. W skrócie bowiem wyobrażają sobie, że chłop na wiosnę uprawia rolę, a jesienią sprzedaje plony swej pracy. Dopiero dłuższy pobyt na wsi i obserwacja codziennego trudu wieśniaków dać może pojęcie o stosunkach na wsi polskiej.

Naturalne jest, że stosunki te układają się różnie, w różnych dzielnicach kraju.

Na innej stopie żyje bowiem chłop w kresowej zapadłej wiosce, a na innej w centrum kraju lub na granicy zachodniej.

Wszędzie jednak poziom życia wieśniaków jest jeszcze bardzo niski.

Ostatnio, bawiąc w Żywiecczyźnie mieliśmy możność zapoznania się z warunkami życia tamtejszej ludności. Żywieckie, znane jest wielu mieszkańcom Zagłębia Dąbrowskiego, którzy tam licznie spędzają miesiące urlopowe lub wysyłają swe rodziny na letniska. Doskonałe powietrze i piękne krajobrazy beskidzkie ściągają tu ponadto licznych wycieczkowiczów z pobliskiego Śląska.

Wokół w dolinach pomiędzy łagodnymi zboczami gór, pokrytymi lasami rozłożyły się miejscowości Jeleśnia, Pewel Wielka i Mała, Mutne, Przyborów, Krzyżowa, Korbielów, z innej zaś strony Koszarowa, Hucisko i inne. Życie wieśniaków w tych miejscowościach przedstawimy w kilku fragmentach.

Weźmy oto przeciętną chałupę wieśniaczą. Najczęściej jest ona kryta gontem lub słomą, rzadziej zaś dachówką. Przybysza z miasta razi brak porządku dokoła zabudowań gospodarczych.

Widać z tego, że chłopi niezwracają dużej uwagi na to, aby obejścia ich domów wyglądały schludnie.

Na szczęście coraz częściej spotyka się tu już gospodarstwa wiejskie utrzymane w należytym porządku. Duży wpływ ma tutaj pobyt letników. Wieśniaczki bowiem starają się dom swój doprowadzić do tego stanu, aby mogły znaleźć chętnych do wynajęcia mieszkania na lato.

Wiele obserwacyj poczynić można w sklepiku wiejskim. Mieści on się zazwyczaj w zwykłej izbie, do której wstawiono kilka półek i kontuar. Co pewien czas otwierają się drzwi, klientami są zazwyczaj małe dzieci wysyłane przez matki po zakupy.

— Dajcie mi paczkę zapałek, „ćwiartkę" spyrki (pół ćwierci kg. słoniny), kwaterkę nafty lub octu za pięć groszy.

Takie słowa słyszy się najczęściej w sklepiku. Czasem zaś wpadnie jakiś mężczyzna, po dwa „śporty" (papierosy „Sport") lub paczkę machorki.

Wdajemy się w rozmowę ze sklepikarką, którą jest wieśniaczka dość zamożna, bo posiadająca około 30 morgów gruntu, co jest bardzo wiele na tutejsze stosunki.

— Proszę pana — mówi sklepikarka — większość ludzi bierze towary w sklepie na kredyt. Dopiero w jesieni, gdy sprzedadzą trochę kartofli lub zboża, to przyniosą mi pieniądze do sklepu. Dużo też chłopów pracuje przy różnych robotach, prowadzonych przez gminy lub kolej i w ten sposób zdobywają trochę pieniędzy na opędzenie najpotrzebniejszych potrzeb.

Są to przeważnie wieśniacy, posiadający tylko skrawek gruntu i mieszkający kątem u zamożniejszego gospodarza.

Widząc na półce kilka bochenków chleba — pytamy:

— Czy tutejsze gosposie nie pieką chleba?

— Proszę pana — chleb jest u nas przysmakiem, który cała rodzina w najlepszym razie je w niedzielę. W tygodniu tylko rzadko kupują gospodynie po pół lub kg. chleba na całą rodzinę.

Gdy sobie więc przedstawimy, że przeciętnie rodzina chłopska składa się z 5—7 osób, to refleksja musi być nie wesoła.

Przeważnie więc zamiast chleba wieśniacy w tych okolicach jedzą placki z tartych kartofli pieczone wprost na blasze, albo kluski tłone z żytniej mąki (znane u nas jako prażuchy). Na obiad najczęściej spożywają mleko z kartoflami, kwaśne lub słodkie. W jesieni do przysmaków należą gotowane kwaczki (karpiele). Mięso, czy to rosół spotkać można w większości domów wiejskich jedynie w dniu świątecznym. Każda gospodyni oszczędza również masła i jajek, aby je sprzedać i uzyskać tak potrzebne kilka złotych.

Słuchając słów naszej rozmówczyni patrzymy na młodych chłopaków i dziewczyny, przychodzące do sklepu i już nie dziwimy się, że przebywając na świeżym powietrzu wśród lasów i pól wyglądają oni przeważnie blado i anemicznie.

Gdy się bowiem weźmie pod uwagę, że dziecko wiejskie od najmłodszych lat wciągane jest do pracy przy gospodarstwo to istotnie lata ich młodości nie można nazwać beztroskimi.

* * *

O tym jak duża jeszcze jest ciemnota wśród ludności wiejskiej świadczyć może następujący wypadek. W Jeleśni spotykamy na drodze starą gospodynię, mającą znaczniejsze obszary gruntu, jak sądzić można z posiadanego konia i kilku krów. Kobieta ta jęczy okropnie.

— Co wam jest gosposiu — pytamy.

— Boli mie, panie we „wnątrzu".

Z dalszej rozmowy dowiadujemy się, że chora wieśniaczka zamiast iść do lekarza udawała się ze swą chorobę do różnych znachorów, którzy dawali jej różne leki, biorąc za nie grube pieniądze.

— Na leki wydaliśmy już więcej, jak osiem stówek (800 zł.), sprzedaliśmy na to kawał lasu — mówi mąż chorej.

Oboje jednak nie wiedzą co to za choroba, gdyż żaden znachor im tego nie powiedział.

Gdyby się znalazł ktoś ktoby skierował ich do odpowiedniego lekarza w mieście, wówczas wieśniaczka mogłaby być już zdrowa lub przynajmniej wiedzianoby co to jest za choroba, a i pieniądze nie dostałyby się w ręce wydrwigroszów.

* * *

Karczma wiejska w ciągu dnia jest zazwyczaj pusta. Wieczorem jednak lub w niedzielę przybywają tu licznie chłopi.

Piją w sposób naprawdę zabójczy dla zdrowia.

Wódkę zakropioną nieco sokiem z czernic zapijają piwem. Po niedługim czasie alkohol działa i w stanie kompletnego zamroczenia wracają wieśniacy do swych domostw.

W ten sposób kończą się wszelkie wydarzenia rodzinne, jak wesela, chrzciny, pogrzeby i poważniejsze tranzakcje kupieckie, jak naprzykład kupno konia lub sprzedaż jałówki.

* * *

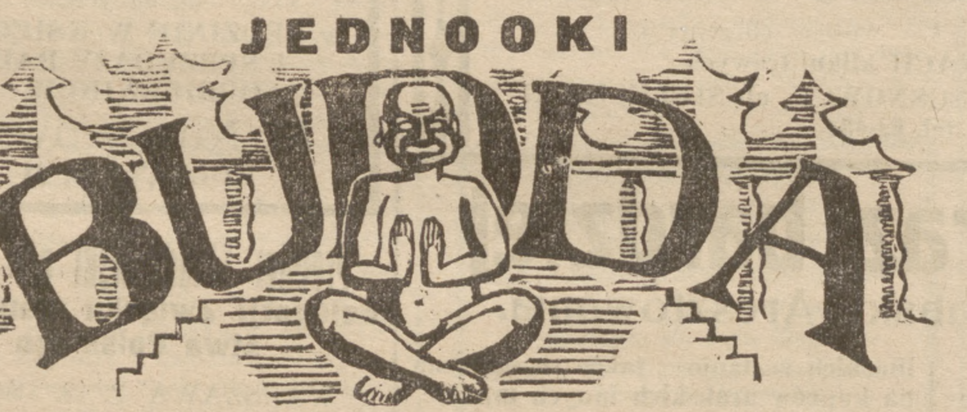
Ludność w tych okolicach jest religijna. W niedziele od samego rana dążą furmankami i pieszo do kościoła mieszkańcy nawet z odległych wiosek. A na odpust na t. zw. „Jasnej Górce" w Pewli Ślemińskiej zeszło się parę tysięcy ludzi, w tym wielu naszych rodaków z Czechosłowacji. Nie odstraszył ich od tego fakt nie wydania przepustek przez władze czeskie.

Nielegalnie więc przechodzili granicę koło Pilska, aby być tylko na odpuście.

* * *

Na zakończenie trzeba podkreślić, że praca nad podniesieniem poziomu życia wieśniaków daje już pewne rezultaty. Chłop nie pozwala się już nadmiernie wykorzystać. Hasło „swój do swego" znajduje w tych okolicach coraz więcej zwolenników. W szkołach zaś wychowują się młodzi obywatele — wieśniacy, których zadaniem będzie właśnie usunięcie ze wsi obecnych niedomagań.

T. L.

E. PHILLIPS OPPENHEIM — Powieść kryminalna

2)

Cóż jednak ujrzałem? Twarz jego była okrągła, a wargi odcinały się wyraźną linią purpury. Piwne oczy strzelały bystro z głębokich oczodołów i podobne były raczej do oczu małpy, aniżeli do wzroku ludzkiego. Starannie zaczesane brwi były gęste i nieco jaśniejsze w kolorze aniżeli ciemnobrązowe włosy, które tak gładko przyklejały się do czaszki, iż byłbym przysiągł, że są to włosy peruki. Najwięcej podziwiałem usta tego człowieka, były one na prawdę ładne. Wargi miały zmysłowe wygięcie jak u kobiety, a wykrój taki jaki spotyka się tylko u pokazowo pięknych mężczyzn. Gdy Martin Hews mówił, usta jego układały się w linię falistą i wyginały się jak gdyby chciał podkreślić nimi — by sfalowaną kreską — wagę swych słów. Pan domu ubrany był elegancko: miał na sobie czarny garnitur, a ten żałobny nieco strój ożywiał gustowny krawat o krwistym kolorze. Przyozdobiony był szpilką, w której główce tkwił jakiś nieznany mi drogi kamień.

— Czy pan jest majorem Owston? —zagadnął mnie Martin Hews i rzucił na mnie pytające spojrzenie.

— Tak się nazywam, Sir.

— Jakiego rodzaju zajęcia poszukuje pan?

Jest mi wszystko jedno, bylebym nie potrzebował przymierać głodem.

Hews przypatrywał mi się w zamyśleniu, po tym pokazał ręką na krzesło, nie mówiąc ani słowa. Zająłem miejsce. Chętnie przysunąłbym się bliżej do jego biurka, jednakże stwierdziłem ku memu zdumieniu, że krzesło, na którym usiadłem musi być przyśrubowane trwale do podłogi. Gdy chciałem się o tym naocznie przekonać, ujrzałem pod moim krzesłem istną plątaninę drutów i rurek. Zdumienie moje musiało uwidocznić się na twarzy (tym więcej, że przez jedyne okno pokoju przeciekało jasne światło dzienne), gdyż gospodarz zauważył:

— Musi pan wybaczyć pewne właściwości i cechy szczególne pańskiego krzesła. Przyjmuję gości różnego rodzaju i muszę dbać o to, ażeby trzymać ich jak najdalej od mego biurka. Może zaciekawi pana naprzykład...

Urwał i nacisnął jeden z wielu guzików, które w długim szeregu połyskiwały po prawej stronie jego biurka. Zaledwie go dotknął, gdy przez ciało moje przepłynął nagle jakiś dziwny fluid czy prąd. Gospodarz mój zaśmiał się i nacisnął drugi guzik. Prąd uległ przerwaniu i mogłem się znowu poruszać. Martin Hews obserwował zmienne wrażenia, odbijające się na mym obliczu, z dziecinną niemal radością.

— To jeden z moich drobnych wynalazków — zaśmiał się, a w słowach jego przebijała się wyraźna duma. — Niech pan pomyśli: jestem właściwie zupełnie bezradny i muszę się jakoś bronić. Wróćmy jednak do naszej rozmowy: szuka pan zajęcia wszystko jedno jakiego rodzaju — czy tak? Czy powiedział pan to tylko tak na wiatr, czy też mogę wziąć pańskie zapewnienie dosłownie, panie Owston?

— Nie widzę żadnego powodu, któryby powstrzymywał mnie od przyjęcia jakiejkolwiek posady, panie Hews — odparłem zimno.

Gospodarz obrzucił mnie znowu pytającym spojrzeniem.

— Nie zna pan zatym żadnych skrupułów?

— Właściwie żadnych. Oczywiście jednak nie mam wielkiej ochoty, ażeby ściągać na siebie jakieś przykrości grubszej natury i wpadać w kolizję z prawem. Siedziałem już raz w dziurze. To wystarczy mi zupełnie na na całe dalsze życie.

— Gdzie to było?

— We Francji.

— Tak, przypominam sobie — mruknął, przytakując w zamyśleniu głową. — Było to w Marsylii, czy tak? Sprzeczka z francuskim oficerem artylerii? Pan jest bardzo krewki i porywczy?

— Spojrzałem na niego zdumiony. Mój przyjaciel Leonard Joyce, który dał mi polecenie do Martina Hews, nie wiedział zupełnie o tym nieprzyjemnym epizodzie mojego żywota.

— Możliwe — odpowiedziałem na to pytanie. — Jednakże moja porywczość przejawia się jeno rzadko i to tylko wtedy, gdy znajdą się gu temu dostateczne powody.

Przyglądał mi się jak człowiek oceniający towar.

— Jaki jest pański wzrost, majorze Owston? — badał.

— Metr dziewięćdziesiąt trzy, Sir — odparłem nieco zaskoczony.

d. c. n.

NA FRONCIE POLITYCZNYM

KOMBATANCI A OZN.

Jak donosi Ag. „Echo" w połowie przyszłego tygodnia obradować będzie w Warszawie ścisły Zarząd Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny. W obradach weźmie udział szef OZN. pułk. Adam Koc. Przedmiotem tych obrad ma być ostateczne ustalenie stosunku kombatantów (których Federacja jednoczy obecnie przeszło 500.000) do akcji OZN. Znane z prasy wystąpienia POW. nie pozostaną prawdopodobne bez wpływu na te obrady.

PŁK. SŁAWEK PRZY PRACY.

Jak się dowiaduje Ag. „Echo" w dniu 2 bm. ma powstać nowa organizacja polityczna pod nazwą „Związek Lewicy Patriotycznej" Do akcji tej mają być wciągnięci: Legion Młodych. POW., i inne organizacje. W pracach organizacyjnych żywy udział ma brać pułk. Sławek.

FRONT MORGES A ZWIĄZEK DOWBORCZYKÓW.

Jak wiadomo istnieje organizaja pn. Związek Dowborczyków — b. żołnierzy Pierwszego Korpusu Wschodniego. Krążą pogłoski, że wybitni przedstawiciele „Frontu Morges" usilnie starają się o nawiązanie kontaktu z tą organizacją by przeciągnąć ją ideowo do swoich szeregów.

CZY WIEŚ OTRZYMA PISMO CODZIENNE.

W pewnych kołach stolicy krąży wiadomość, że w najbliższym czasie „Kurier Poranny" m. in. specjalną uwagę zwróci na zagadnienia wiejskie. [illegible] współpracowników, specjalistów od zagadnień wiejskich ma być zwiększona. Sądząc po pewnych już umieszczonych artykułach, pisanych przez inż. Sarnka. oraz szereg innych chłopskich pisarzy kierunek zostanie raczej zradykalizowany. Ogólnie zwraca uwagę rozpoczęta ostatnio silna propaganda, prowadzona z dużym nakładem oraz najnowocześniejszymi środkami technicznymi.

Budujmy szkoły!

KOMUNIKAT KOLEKTURY KAFTALA

KTO CHCE

grać na swój dotychczasowy numer losu w szczęśliwej kolekturze

KAFTALA

KATOWICE, DYREKCYJNA 2

powinien niezwłocznie go nabyć, bo

losy do I klasy już nadeszły!

Listowne zamówienia załatwiamy od wrotnie.
Konto P. K. O. 304.761.

Kto gra u Kaftala--zdobywa fortunę!!!

Zapałki i zapalniczki

Ukazały się na rynku od dawna zapowiadane „monopolowe" zapalniczki. Szmuglowane dotychczas w niewielkiej ilości zapalniczki zagraniczne, a sprzedawane na ulicach w cenie od 1 zł. 30 gr. miały być zastąpione przez wyrób krajowy doskonałej jakości po przystępnej cenie. I o to co się dzieje. Monopol zapałczany sprzedaje po 4 złote (1 zł. stempel 3 zł. zapalnicza) tandetę nie mogącą się nawet porównać ze sprzedawanymi dotychczas najtańszymi zapalniczkami.

Wynikało by z tego, że albo monopol zapałczany grubo zarabia na tych zapalniczkach. albo też świadomie przez prohibicyjną cenę i jakość odstręczyć chce palaczy od kupowania zapalniczek na rzecz zapałek, Trudno przypuszczać aby Ministerstwo Skarbu próbowało tak krótkowzroczną politykę zapałczarzy.

Ś. † p.

JÓZEF PIETRZYK

EMERYT P. K. P., OBYWATEL M. SOSNOWCA

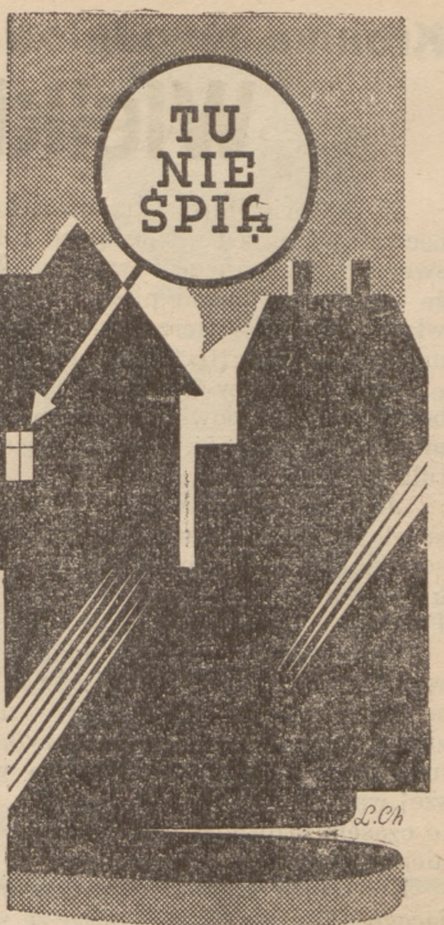
po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Św. Sakramentami zmarł w dniu 2-im października 1937 roku, przeżywszy lat 66.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok z domu żałoby przy ul. Wysokiej 10 na cmentarz miejscowy nastąpi w dniu 4 października br., to jest w poniedziałek o g. 3.30 po południu.

Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w kościele parafialnym w Sosnowcu we wtorek dnia 5 bm. o godzinie rano.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych, pogrążeni w głębokim smutku

ŻONA, CÓRKA, SYNOWIE, SYNOWE, ZIĘĆ I WNUKI.

Słuchają koncertu przy odbiorniku

ELEKTRIT

PATRIA—TEMPO
MAESTRO—OPERA

ODBIORNIKI najwyższej klasy

Czytajcie
Prenumerujcie

jedyny demokratyczny niezależny organ woj. kieleckiego
„Expres Zagłębia"

Chłopi chcą ziemi

Jak podczas rewolucji 1917 r.

Samolikwidacja kołchozów w Sowietach

Wśród powodzi wiadomości o wydarzeniach w sowieckiej polityce wewnętrznej, wśród nieraz rewelacyjnych doniesień prasy, po licznych wyrokach śmierci i szeroko rozgałęzionej akcji sabotażowej, po wnioskach i sprzysiężeniach przeciwko Stalinowi o zamachach terrorystycznych, dokonanych przez ludność robotniczą i wiejską przeciwko przedstawicielom władzy sowieckiej — jedna wiadomość zasługuje na szersze omówienie. Od pewnego czasu dzienniki sowieckie zamieszczają alarmujące wieści, nachodzące z kolektywów rolnych o masowym rozwiązywaniu tych kolektywów przez samych chłopów. Treść tych wiadomości z jakich by okręgów i miejscowości one nie pochodziły, jest zawsze prawie jednakowa.

Członkowie kolektywów rolnych — chłopi, odbywają zebrania nadzwyczajne, na których uchwalają likwidację kołchozów.

Zazwyczaj uchwały te zawierają również postanowienie podziału całej ziemi i zapasów zboża jak i inwentarza pomiędzy poszczególnych chłopów. Likwidacja kołchozów odbywa się niemal we wszystkich dzielnicach państwa sowieckiego zarówno na północy, jak i na południe, w Rosji centralnej i na Syberii, na Ukrainie i na Kaukazie, obejmując nie tylko kolektywy i innych rodzajów wytwórczości, jak np.

kolektywy rzemieślnicze, kolektywy rybaków, kolektywy myśliwych w północnych okręgach ZSSR, raz kolektywy hodowlane w Turkiestanie sowieckim.

Ten żywiołowy ruch samolikwidacji kolektywnych form gospodarki, według ostatnich wiadomości, wytworzył zupełnie nowe nastroje na wsi sowieckiej, którym nie mogą się oprzeć miejscowi działacze komunistyczni.

Ostatnio o takim wypadku samolikwidacji kolektywu rolnego donosi „Prawda" z Ukrainy. W okolicach Połtawy znajdował się wielki kolektyw rolny Borozna Lenina, zorganizowany w 1929 roku. Wciągnięto do niego przeszło 100 gospodarstw chłopskich. W styczniu r. b. kołchoźnicy postanowili zlikwidować kolektywną gospodarkę a miejscowa organizacja komunistyczna, ulegając wpływom tych nastrojów nie sprzeciwiała się likwidacji kołchozów.

Dopiero obecnie wychodzi na jaw, że władze sowieckie, chcąc powstrzymać ten gwałtowny proces samolikwidacji kolektywistycznej gospodarki w rolnictwie, dokonywują licznych aresztowań.

W tych warunkach jest zupełnie zrozumiałe, że wieś sowiecka staje się terenem zaciętej walki o ziemię i zboże.

Kolektywizacja ziemi i produkcji rolnej w Sowietach były wprowadzone w latach 1928/30 jednocześnie z pierwszym 5-cioletnim planem uprzemysłowienia. Miała ona na celu wytępienie całkowite pierwiastka indywidualistycznego, tak mocno zakorzenionego wśród włościan i sproletaryzowanie chłopów. W tych bowiem zmianach struktury społecznej i gospodarczej dopatrywał się Stalin trwałej gwarancji zwycięstwa komunizmu w Rosji.

Jak długo bowiem chłop posiada ziemię, jak długo jest on właścicielem samodzielnego gospodarstwa, tak długo granice wpływów komunistycznych zatrzymują się na krańcach miast.

Olbrzymia zaś większość ludności pozostanie poza orbitą wpływów idei komunistycznej. Kolektywizacja rolnictwa przeprowadzono z niezwykłym nawet na stosunki sowieckie okrucieństwem i bezwzględnością. Dziesiątki tysięcy opornych chłopów wraz z rodzinami zostało deportowanych do obozów pracy przymusowej na północy. Setki przywiązanych do swej ziemi rolników zostało rozstrzelanych. Podczas sowieckich ekspedycji karnych całe wsie znikały z powierzchni ziemi. a na ruinach zniszczonego dobytku chłopskiego powstawały sztucznie kolektywy rolne.

Obecnie koło sowieckiej polityki agrarnej zamyka się. Milionowe rzesze chłopstwa likwidują kolektywistyczne formy gospodarki a

hasło podziału kołchozu staje się coraz bardziej popularnym

przypominając rewolucję 1917 roku, kiedy chłopi domagali się podziału majątków pańskich. Fala więc niezadowoienia w Sowietach wzmaga się coraz bardziej i sprawa całkowitej likwidacji kolektywów rolnych w Sowietch wyrasta do rozmiarów zagadnienia społecznego, które może spowodowoć nowe spięcie rewolucyjne.

Kronika tygodniowa

Wielkie litery małych ludzi

W czasach starej pisowni każdy bęcwał już przed dziesiątym rokiem swego roztrzepanego żywota wiedział, że wielkimi ilterami pisze się imiona własne ludzi i zwierząt, nazwy wsi i miast, rzek, gór itp. Nigdzie w żadnej pisowni, nawet w tej, która obecnie obowiązuje, nie powiedziano, aby dużymi literami pisać nazwy godności, tytułów i stanowisk.

Jest to jednak, szczególnie w naszych stosunkach prowincjonalnych pisownia bardziej obowiązująca, niż ta, którą polecił Kimitet Ortograficzny Polskiej Akademji Umiejętności.

Rzecz wcale nie jest błaha, a nawet powiedziałbym głębiej oświetlająca mroki naszej tajemniczej duszy zbiorowej, niż się to może wydawać ludziom, nie przywiązującym większej wagi do liter w ortografii, choć to czasem prowadzi prostą drogą do nieporozumień z literami prawa.

Z jednego komunikatu, zapowiadającego „Czarną Kawę", albo ze sprawozdania z walnego zebrania jednej z tysiąca istniejących organizacyj, albo z opisu uroczystości i obchodów, na których rzadkość nikt nie narzeka,— dowiedzieć się można nie mało o duchu naszej zbiorowości, o którym by Słowacki już nie powiedział, że to duch wieczny rewolucjonista.

Więc przysyłają nam taki komunikat albo taki opis. Mniejsza już o ortografię ale dlaczego to lokajstwo i megalomanja. Te dwie zdawałoby się wykluczające się nawzajem wady tworzą w komunikacie gorzki coktail głupstwa i obłudy.

Autorem jest sekretarz jakiegoś zarządu, więc „Sekretarz" napisane jest przez duże S., „Zarząd" przez duże Z.

Jeżeli na zebraniu był poseł, to odrazu dowiadujemy się że „Pan Poseł" oczywiście przez możliwie największe „P" — przemawiał. Ta sama historia jest z „Panem Prezesem", „Panem Prezydentem", „Pania Wiceprezydentowa" „Członkami Komitetu", z „Prezydium Sekcji", z „Panem Doktorem", „Panem Redaktorem" i z każdym, kto chce w ten niemądry sposób dodać sobie i innym ważności w oczach bezkrytycznej gawiedzi.

Gdy mikroskopijna duszyczka pisze, że „Pan Dyrektor Iks zaszczycił swą obecnością" jakąś konferencję, to wówczas owo duże D. i takież P. wywołują w naszej wyobraźni przypuszczalną figurę autora, bardzo nadają cego się do nazwania go słowem, w którym te dwie spółgłoski są niezbędne.

Język bywa wykładnikiem panującej obyczajowości. Obyczajowość ta nakazujt mówić i pisać „Pan Prezydent miasta", co jest wynalazkiem lat ostatnich. Dawniej i najdawniej mówiono poprostu „prezydent miasta" zgodnie zarówno z duchem czasu, jak i duchem języka polskiego. Na dialła ten „pan", który, prawdę mówiąc, brzmi dość komicznie dla ucha cudzoziemca.

Niedawno czytałem komunikat, donoszący, że do Sosnowca przybył „pan główny inspektor pracy". Można czuć, kochać i wielbić ludzi, którzy wzięli na siebie odpowiedzialny trud rozpatrywania zatargu w górnictwie, ale to nie znaczy, aby autor komunikatu miał doprowadzać tytułowanie godnej szacunku osoby do absurdu.

Język polski z natury swojej nie jest demokratyczny, a słowo „wy" w stosunkach towarzyskich jest, słusznie zresztą, rażące. Tymbardziej więc na leżałoby unikać przerostów śmiesznej „pańskości".

Za najlepszych czasów arystokracji tylko w izbie czeladnej mówiono: „pan hrabia", bo w salonie mówiło się poprostu: „hrabio". Tylko poddani mawiali „książę pan", ale im wyżej w hierarchii, tym mniej tego „pana". Nie słyszeliśmy i nie usłyszymy zapewne nigdy o „panu królu" ani o „panu cesarzu", za to coraz więcej będzie „panów starszych pomocników młodszego referenta" i „panów woźnych".

Powiedział kiedyś wieszcz o Polsce:
— Pawiem narodów byłaś i papugą—

K. Ćwierk.

Dobrowolnie wyrzeka się możności zdobycia majątku ten, kto nie gra na loterii klasowej. Ale niech się dobrze zastanowi, czy postępuje rozumnie.

Zakrwawiony nóż i siekiera

Krwawa bójka w Sosnowcu

Onegdaj przy ul. Niweckiej 12 w Sosnowcu doszło do krwawej awantury na tle osobistym między Wojciechem Pyrdkiem a Józefem Szczepanikiem.

W czasie bójki Szczepanik chwycił stojącą obok siekierę i zadał nią cios w głowę Pyrdkowi. Pyrdek miał jeszcze na tyle sił, że nożem zranił swego przeciwnika również w głowę. Obu bijących się przewieziono w stanie ciężkim do szpitala.

Na sezon jesienny

W dużym wyborze: Swetry, Garsonki, bluski, kamizelki, elegancka bielizna damska, szlafroki ciepłe. Dziecinne sukienki, paltociki, fartuchy szkolne oraz męska galanterja poleca:

J. ADAMIEC Sosnowiec, 3-go Maja 14 tel. 63155

15 gr. za otwarcie bramy

Umowa zbiorowa z dozorcami

W inspektoracie pracy w Sosnowcu pod przew. inż. Rosena odbyła się konferencja właścicieli nieruchomości i dozorcami domowymi w sprawie nowej umowy zbiorowej.

Na konferencji między innymi ustalono sprawę pobierania opłat przez dozorców za otwieranie bramy w porze nocnej.

A więc za otwarcie bramy do godziny 24-ej lokator obowiązany jest każdorazowo płacić dozorcy 15 groszy, a po godzinie 24-ej 25 groszy.

Z groszowych ofiar—nowe szkoły!

Apel do Zawiercian

Nie ma już w kraju matki ani ojca, którzyby nie chcieli uczyć swego dziecka; nie ma już w kraju dziecka, któreby nie chciało chodzić do szkoły. I nie ma już w kraju dobrego obywatela, którvby nie rozumiał, że największym naszym wrogiem jest analfabeta. Mamy natomiast rok rocznie rzesze dzieci, oczekujące na próżno na miejsce w szkole, gdyż mamy wciąż jescze za mało szkół. Wiek, w którym żyjemy, nauczył już nas zrozumienia wspólnego wysiłku, wiemy więc, że z drobnych ofiar powstają wielkie dzieła, niech więc z groszowych ofiar powstaną nowe szkoły!

Zaczynający się IV Tydzień Szkoły Powszechnej niech znajdzie gorące poparcie całego społeczeństwa zawierciańskiego, a czyny nasze niech będą wykładnikiem słów marszałka Rydza Śmigłego:

„Cele, które swej pracy postawiło Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, muszą pobudzić do ofiarności i współdziłania każdego Polaka, pragnącego by naród polski był wielkim narodem".

Zawierciański Komitet Tygodnia Szkoły Powszechnej zwraca się z apelem do miejscowego społeczeństwa, by w Tygodniu poświęconym szkole nie odmawiało ono ofiar na tak pożyteczny i szlachetny cel, by każde okno udekorowane było nalepka z napisem „Budujmy szkoły powszechne".

Nalepki te sprzedawane są przeważnie przez dziatwę skolną.

Miód

świeży lipcowy tegoroczny gwarantowany prawdziwy pszczelny pierwszej jakości wysyłamy ku największemu zadowoleniu za pobraniem pocztowym pocztą 3 kg. 7.70 zł., 5 kg. 11.50 zł., 10 kg. 22.40 zł., 20 kg. 42.70 zł., koleją 30 kg. 62 zł 60 kg. 122 zł. wraz z blaszankami i kosztami przesyłki. **„PASIEKA" w Trembowli Nr. 35/3. Małopolska.**

Na żądanie nauczymy bezpłatnie naszych odbiorców wyrobu miodu do picia.

Gabinet Racjonalnej Kosmetyki

DYPL. KOSMETYCZKI

H. CHRABĄSZCZEWICZOWEJ

Sosnowiec, Pierackiego 4

(obok Ratusza) 4 piętro — Winda

Godziny przyjęć od 10—20-ej.
Panowie od 17—19-ej.

Stosuje wszelkiego rodzaju zabiegi kosmetyczne według systemu Dr. med. J.

SWITALSKIEJ

oraz higieniczne farbowanie i rozjaśnianie włosów roślinnymi środkami.

Rewelacyjna nowość! Odmładzające Natryski Radioaktywne.

Poprawa sytuacji

W PRZEMYŚLE GÓRNICZYM.

Wyrazem poprawy sytuacji w przemyśle górniczym Zagłębia Dąbrowskiego są liczby ubezpieczonych robotników w Kasie Bratniej. W styczniu br., a więc w okresie najlepszym dla przemysłu węglowego, ubezpieczonych było w Kasie Brackiej 65.551 robotników, w sierpniu zaś a więc w okresie zmniejszenia się zamówień na węgiel — 17,073. Świadczy to, że zamówienia tegoroczne w sezonie letnim nie tylko się nie zmniejszyły lecz przeciwnie wzrosły.

Sezon zimowy w górnictwie zapowiada się również pomyślnie.

DRZAZGI.

Ustępy

Przepraszamy naszych Czytelników za ten niepachnący tytuł, ale zmuszeni jesteśmy i w tej materii głos zabrać.

Chodzi mianowicie o to, że kolej wynajmuje w Sosnowcu place na „wesołe miasteczka" (ul. Teatralna), na cyrki (ul. Dęblińska), a nikt nie pomyśli o budyneczku, niezbędnym zarówno dla cyrkowców jak i właścicieli karuzel i lilipuciego teatrzyku, nie mówiąc już o bardzo szerokiej publiczności.

Skutki tego są fatalne. Wygląd placu po wesołym miasteczku jest nader smutny, a fetor po cyrku zabiłby tresowanego słonia.

Stałych mieszkańców wesołego miasteczka było tylu, że ledwie się mieścili w 15 wagonach. Nie trudno sobie wyobrazić, jak znaczne są ślady ich pobytu.

A wszystko to się dzieje w śródmieściu w sąsiedztwie teatru i ośrodka zdrowia.

Piwo

Jeden ze znanych działaczy zagłębiowskich, zajmujący kierownicze stanowisko w Ubezpieczalni Społecznej w Sosnowcu opuszcza je, otworzył bowiem hurtownię piwa tyskiego i tym się tylko chce zająć. Chodzi tu o p. A. St. Zawsze to lepiej, gdy kto opuszcza zajęcie biurokratyczne dla własnego przedsiębiorstwa niżby się miało stać odwrotnie.

W Ubezpieczalni żywot bezpieczny ale jako żywo lepsze piwo.

Kursy Kierowców Samochodowych i Motocyklowych

E. ŚLASKIEGO

Sosnowiec, ul. Kilińskiego 17
telef. 61525

przyjmuję zapisy Pań i Panów. Początek wykładów 5 października. Przygotowujemy bezpośrednio na czerwone prawo jazdy.

Przy głośniku

„ZEGAR PANA TOMASZA".

W bieżącym programie jesienno — zimowym ukażą się w dziale literackim audycje z cyklu „Kurant staroświecki", utrzymane w dotychczasowej formie, jako obrazek z dawnego życia wydobyty z pamiętników, powieści itp.

Na pierwszy ogień pójdzie dziś o godz. 19.00 „Zegar Pana Tomasza" — audycja oparta na fragmentach nowel Michała Bałuckiego — opracowana do mikrofonu przez Krystynę Grzybowską. Audycja ta pozna słuchaczy z tragicznym życiem tego pisarza, którego znacy raczej jako autora wesołych komedii teatralnych.

KONCERT KIEPURY.

Dziś o godz. 12.15 rozgłośne Polskiego Radia transmitują koncert z sali Domu Katolickiego „Roma", w czasie którego wystąpi mistrz Jan Kiepura.

Dochód z koncertu przeznaczył Kiepura na Fundusz Obrony Narodowej.

KASZEL, chrypkę, katar płuc i oskrzeli gruźlicę najskuteczniej zwalcza

SYR. KREOZOTOWY MEDICO

mgr. farm. E. Łukaszewicza

Żądajcie w aptekach i składach tylko

MEDICO

Jako specjalnie przyrząd :
Sosnowiec, Piłsudskiego 56

Erdal pasta do obuwia
chroni obuwie, a więc jest oszczędna.
Jej tajemnica: użyć jak najmniej pasty Erdal, ale polerować miękkim suknem, aż do lśniącego połysku.

Kop lnia „Wiktoria“
NIE BĘDZIE ZAMKNIĘTA.

Już swego czasu donosiliśmy, przemysłowcy czynili starania, aby zamknać kopalnię „Wiktorię” w Dąbrowie

W sprawie tej bawili w tych dniach w Warszawie sekretarz CZG. p. J. Bielnik i delegat p. A. Bieradzki. Na konferencji odbytej w ministerstwie spraw wewnętrznych i z dyr. Klottem delegaci otrzymali zapewnienie, że kop. Wiktoria zamkniętą nie będzie.

Pochód dzieci

W związku z rozpoczęciem się „Tygodnia Szkoły“ wczoraj w południe odbył się wielki pochód dzieci w Sosnowcu. Pochód przeszedł główniejszymi ulicami miasta. Dzieci niosły transparenty z różnymi napisami.

W godzinach wieczorowych odbył się capstrzyk.

Zebranie czeladzi rzemieślniczej
W BĘDZINIE.

Dziś o godz. 10 rano w lokalu własnym przy ul. Małachowskiego 19 w Będzinie odbędzie się zebranie czeladzi rzemieślniczej chrześcijan.

Powiesił się na drze ie
emerytowany urzędnik

Wczoraj w ogrodzie p. P. w Żychcicach popełnił samobójstwo emerytowany urzędnik kopalniany, 50 letni Jakub Żur zam. w Piekarach.

Żur powiesił się na drzewie.

Przyczyną rozpaczliwegi kroku samobójcy był roztrój nerwowy. Zwłoki umieszczono w kostnicy w Wojkowicach Komornych.

Co słychać w Wiarusie
ROZSZERZENIE DZIAŁALNOŚCI.

Towarzystwo ochrony mienia „Wiarus“ w Zagłębiu Dąbrowskim znacznie w ostatnich czasach rozszerzyło swą działalność na Sosnowiec i Będzin. obecnie zaś planowane jest pełnienie straży przez „Wiarusa“ w Dąbrowie i Czeladzi.

Członkowie straży Towarzystwa „Wiarus“ składają się. jak obecnie. z 13 osób nad którymi kierownictwo techniczne objął emer. podkom. p. p. Stankiewicz, co świadczy, że straż jest wyćwiczona według wzorów policyjnych

Miarą zaufania do „Wiarusa“ jest fakt powierzenia mu straży nad najpoważniejszymi w Zagłębiu objektami przemysłowymi oraz składami handlowymi.

W związku z oczywistym rozwojem „Wiarusa“ trzeba było wynaleźć dla tego Towarzystwa większy lokal. W tych dniach „Wiarus“ przeniósł się z ul. 3-go Maja na ul. Warszawską nr. 6 w Sosnowcu. Biuro czynne od godz. 8 do 13 i od godz. 15 do 20. Telefon 62-952.

Przejechał 5-letniego chłopca
I UCIEKŁ.

Przy ul. Radocha w Sosnowcu dotychczas nieschwytany osobnik jadąc na rowerze najechał na 5-letniego Kwiecika, zamieszkałego przy ul. Tylnej 5. Kwiecik, wskutek przejechania, doznał ogólnych obrażeń ciała.

Warszawianin w Będzinie
POD KOŁAMI TRAMWAJU.

Wczoraj o godzinie 12 w poł. na ulicy Kołłątaja w Będzinie miał miejsce nieszczęśliwy wypadek tramwajowy.

Mianowicie mieszkaniec Warszawy Kazimierz Marcinkowski przy wskakiwaniu do ramwaju potknął się o kamień, wskutek czego jedną nogą dostał się pod koła tramwaju. Koła tramwaju zmiażdżyły mu palce prawej nogi. Marcinkowskiego przewieziono do szpitala powiatowego w Będzinie.

Stan jego nie budzi poważniejszych obaw.

Palaczowi parowozu
ZGNIOTŁO NOGĘ.

Wczoraj na kop. „Solvay“ w Grodźcu uległ wypadkowi palacz parowozu 30-letni Jan Sitko. zamieszkały przy ul. Głowackiego 85 w Wojkowicach Komornych

Sitko podczas pracy doznał zgniecenia nogi. wobec czego w szpitalu czeladzkim amputowano mu stopę.

Straż Bezpieczeństwa
Zalegalizowane Przedsiębiorstwo Ochrony Mienia
SOSNOWIEC, ul. Kołłątaja nr. 1,
przyjmuje ochronę mienia wszystkich Obywateli w dzień i w nocy. Pełni straż porządkową na zabawach i w czasie różnych imprez kulturalno - rozrywkowych. Strzeże fabryki, składy. sklepy i wszelkie objekty przemysłowo - handlowe. Informacje. zamówienia itp. **Sosnowiec. ul. Kołłątaja 1 m. 1, tel. 631-24**

Na tym polega ostrożne pranie!
Zawierzcie swą bieliznę czystemu mydłu Jeleń Schicht. Bielizna prana stale mydłem Jeleń Schicht nie żółknie i nie traci swej świeżości.
MYDŁO JELEŃ SCHICHT
pierze idealnie czysto!

Uruchomienie wielkiego pieca
w Sosn. Tow. Fabr. Rur i Żelaza w Zawierciu

Wczoraj w fabryce Sosnowieckiego Towarzystwa Fabryk Rur i Żelaza w Zawierciu, dzierżawionej obecnie przez Hutę Bankową w Dąbrowie Górniczej odbyła się niecodzienna uroczystość, a mianowicie **poświęcenie i zapalenie wielkiego pieca, który nieczynny był przez 23 lata,** wygaszony on bowiem został w 1914 roku to jest po wybuchu wojny światowej.

W uroczystości tej wzięli udział: dyr. Huty Bankowej p. Chopelic, przedstawiciele sosnowieckiego Towarzystwa z Sosnowca, przedstawiciele władz administracyjnych samorządowych, Izby Przemysłowo - Handlowej i inni. Aktu poświęcenia wielkiego pieca dokonał ks. prałat Fr. Zientara.

Bezpośrednio po tym akcie nastąpiło zapalenia pieca,a tym samym uruchomienie go na pewien dłuższy, na razie nieokreślony czas.

W związku z uruchomieniem wielkiego pieca stan załogi fabrycznej został znacznie zwiększony.

Oczywiście tego rodzaju fakt wywołał w całym mieście wielkie zadowolenie, albowiem przyczyniło się to w pewnym stopniu do likwidacji, gnębiącego miasto od paru lat bezrobocia.

W krótce:
Tajemnice żółtego miasta
Krwawe walki na Dalekim Wschodzie. W rolach gł. IN(SZYNOW

Chcesz pracy? daj pieniędzy
POMYSŁOWE SZTUCZKI W ZAWIERCIU.

Uruchomienie fabryki Hulczyńskiego w Zawierciu rozniosło się głośnym echem nie tylko w mieście, ale i po najbliższych okolicach. To też pod fabrykę ściągali bezrobotni z różnych okolic.

Między innymi przybył tu również bezrobotny Władysław Milejski, mieszkaniec wsi Małoszyce. gminy Żarnowiec, powiatu olkuskiego. Postanowił on otrzymać pracę w fabryce Hulczyńskiego za pośrednictwem osoby trzeciej. Osobą tą okazał sie Feliks Biały zawiercianin, zamieszkały przy ul. Piłsudskiego 33, któremu za wyrobienie pracy u Hulczyńskiego wręczył Milejski 73 zł. gotówka, weksel na 1,50 złotych i kwit na 10 złotych. Mimo to Milejski do dziś dnia pracy nie otrzymał, a nie mając innego wyjścia przybył onegdaj do komisariatu policji, gdzie złożył odpowiednie zameldowanie oskarżając Białego o wyłudzenie gotówki, weksla i kwitu. Przeprowadzeniem szczegółowego dochodzenia zajęła się policja.

Wiadomości bieżące

Niedz. 3 Paźdz.	Dziś: Teresa od Dziec. J. Jutro: Franciszek Ser,, **Wschód słońca: 5.39** **Zachód słońca 17.10**

KINA W SOSNOWCU:

ZAGŁĘBIE — Wiadca
PATRIA: Znachor.
EDEN — Ziemia błogosławiona.

—o—

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU

Dziś o godz. 16.30 — po raz ostatni ukaże się doskonała komedia R. Niewiarowicza pt. „Gdzie diabeł nie może..“ która przez wiele wieczorów bawiła publiczność. Ceny miejsc od 25 gr.

Dziś o godz. 20.30 poraz szósty niezwykle interesująca komedia w 14 obrazach J. Vaszaryego pt. „Małżeństwo“.

W poniedziałek — przedstawienie robotnicze „Małżeństwo“. Początek o godzinie 19-ej.

—oo—

— **NASZA POWIEŚĆ.** Zakończenie powieści „Kuszące oczy zbrodniarki“ z powodu nawału materiału, ukaże się w numerze wtorkowym. Nowi prenumeratorzy otrzymają początek interesującej powieści „Jednooki Budda“.

— **OFICEROWIE I PODCHORĄŻOWIE REZERWY.** Zarząd koła Z. O R. w Sosnowcu wzywa wszystkich swych członków. znajdujących się bez pracy, aby przybyli do lokalu okręgu (Katowice. ul. Plebiscytowa nr. 1. drugie piętro) w poniedziałek 4 bm. o godz. 11.30, gdzie prezes zarządu okręgu Z. O. R. zapozna ich z pewnymi możliwościami zatrudnienia.

Oszuści

Policja kielecka aresztowała dwuch sprytnych oszustów Władysława Sitarza i Bolesława Rożyłło, mieszkańców Liblina. który od pewnego czasu odwiedzali większe firmy handlowe w Kielcach i w okolicy. zbierając dobrowolne datki na dozbrojenie armji.

Oszustów przekazano do dyspozycji władz sądowych.

—o—

— **CZARNA KAWA W SOVOY.** Dziś o godz. 17 w podziemiach restauracji „Savoy“ centralny oddział L. M. i K. urządza czarną kawę. na którą zaprasza członków i miłych gości. Wejście wraz z podwieczorkiem zł. 2.50.

— **ZE ZW. REZERWISTÓW w BĘDZINIE.** Pod przewodnictwem prez. Izydorczyka odbyło się onegdaj zebranie Zw. rezerwistów. Na zebraniu omawiano sprawę umundurowania rezerwistów oraz opracowano program najbliższych prac związku.

— **ZEBRANIE PIELĘGNIAREK.** Zarząd koła zagłębiowskiego polskiego stowarzyszenia pieleginarek zawodowych zawiadamia członkinie, że dn. 5 bm. tj. we wtorek o godz. 17 odbędzie się zebranie w miejskim ośrodku zdrowia przy ul. Teatralnej 4 w Sosnowcu.

— **„TAŃCÓWKA“ w MILOWICACH** Komitet czwartego tygodnia szkoły powszechnej przy szkole nr. 12 w Milowicach urządza dziś o godz. 5 wieczorem w parku miejskim „Tańcówkę“. Wejście do parku bezpłatne. Bufet na miejscu. Dochód przeznaczony na budowę szkół powszechnych.

FIRMA CHRZEŚCIJAŃSKA
M. Kowalska i S-ka
SOSNOWIEC, ulica Dekierta 5
Telefon Nr. 6.25.82.
TKANINY samochodowe
CERATY i linoleum
WYROBY kokosowe
WEŁNY i włóczki P. O. M.
DUŻY WYBÓR — CENY NISKIE.

— **PORANEK.** W ramach tygodnia budowy szkół powszechnych organizuje komisja porankowa zarządu obwodu Zw. Harcerstwa Polskiego w niedzielę dnia 3 bm, w kinie „Zagłębie“ poranek dla dzieci, młodzieży i starszych. Ceny biletów: parter 25 gr.. balkon 40 gr. oraz miejsca w loży 54 gr.

—oOo—

Ofiara

Na T-wo przyjaciół szpitala dla dzieci w Zagłębiu Dąbrowskim zł. 5 (pięć) otrzymane za wykład w liceum pedagogicznym w Sosnowcu składa p. N.

Nowy proboszcz

PARAFII BĘDZIŃSKIEJ.

KS. PROBOSZCZ M. ZAWADZKI

W związku z dzisiejszą uroczystością powitania nowego proboszcza w Będzinie ks. M. Zawadzkiego w będzińskim „Życiu parafialnym" czytamy między innymi co następuje:

Nowy ksiądz proboszcz obejmie najstarszą świątynię w Zagłębiu.

Świątynia nasza wzniesiona przez króla polskiego w r. 1961 na skalistym wzgórzu na miejscu dawnego drewnianego kościółka. Możliwe, że na tym miejscu w czasach pogańskich stał ołtarz lub świątynia pogańska. Blisko sześć wieków króluje świątynia miastu i okolicy. Przez cały czas swego istnienia dzieliła losy zamku i miasta. Niszczona przez napady, wojny, heretyków zawsze się dźwigała w chwilach pokoju i dobrobytu. Piękno jej uwidoczni się wówczas, gdy zostanie odsłonięty na nią widok, jaki przewiduje regulacja miasta, którą żarliwie przeprowadza obecny gospodarz miasta, p. Mgr. Izydorczyk.

Drugi czynnik parafji to wierni. Nowego pasterza oczekuje ogromna bo trzydziestotysięczna rzesza parafian. Niedawne to jeszcze czasy, kiedy przed pół wiekiem Będzin liczył dziewięć tysięcy mieszkańców.

Ogromna większość parafian będzińskich stanowią robotnicy, których ściągnęła z prowincji chęć zarobków w kopalniach i fabrykach tutejszych.

Duży procent parafian stanowią **rzemieślnicy. Podupadły materialnie to niestety dziś stan. Fabryczna tandeta podcięła ich znaną w historji Będzina zamożność. Troska proboszcza zapewne skieruje się na ten stan, tak bogaty w swoje tradycje i obyczaje.**

Niewielki niestety jest procent obywateli, którzy z dziada pradziada wrośli w ziemię będzińską. Dumny to stan, który ongiś równał się ze szlachtą. Swojmi zaletami wyżłobili sobie piękny przydomek: zasłużeni. Oby już żaden obywatel nie wypuścił ze swego dziedzictwa ani jednej realności.

Resztę parafian stanowi inteligencja. A jest jej w Będzinie jako siedzibie starostwa bardzo dużo. I ta warstwa parafian nie jest nieprzychylna Kościołowi. Owszem trzeba z radością podnieść że inteligencja chętnie bierze udział w organizacjach katolickich

Z największą zaś dumą trzeba podkreślić, że nie ma w parafii żadnych sekciarzy. Jest to zasługa pracy księży poprzedników i dobrych parafian. Przychodzi pasterz do owiec, które nie są z innej owczarni.

Szkoła muzyczna

im. St. Moniuszki

W SOSNOWCU, ul. Dęblińska 11

tel. 626-49 (szósty rok istn.)

przyjmuje zapisy do klas śpiewu solowego, muzyki kościelnej, skrzypiec, altówki, fortepianu. Program nauki ustalony według nowych form i wymagań Min. W. R. O. P. — W klasie fortepianu — nowe **siły** pedagogiczne. Informacje codziennie — **prócz** świąt od godz. 10—12 i 15—19.

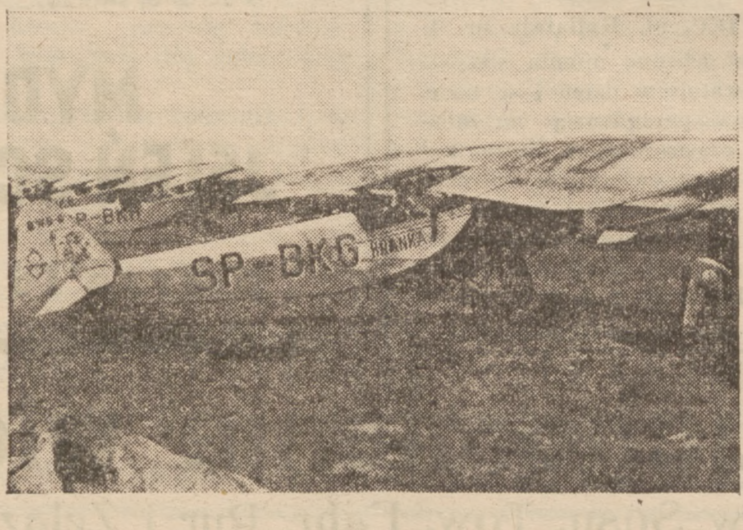
Pomnik Marszałka Piłsudskiego

w Kielcach

Pod przewodnictwem wojewody dr. Dziadosza odbyło się posiedzenie Wydziału Wojewódzkiego, na którym uchwalono budżet tegoż Wydziału. Wydział uchwalił wziąć udział w pokryciu kosztów urządzenia legionowej pamiątki, jaką będzie kwatera główna Józefa Piłsudskiego w Kielcach.

Na posiedzeniu tym Wojewoda przedstawił Wydziałowi stan prac przygotowawczych około budowy pomnika Legionów, który stanie w Kielcach w 1938 r.

Równocześnie Wydział Wojewódzki upoważnił Wojewodę do zaproszenia prof. Ksawerego Dunikowskiego dla omówienia sprawy budowy pomnika Józefa Piłsudskiego w Kielcach. O ile względy natury technicznej nie stanęłyby naprzeszkodzie to pomnik stanąłby w Kielcach w roku 1938.

W niedzielę, dn. 26 ub. m. odbyła się na lotnisku mokotowskim w obecności przedstawicieli władz i tłumów publiczności piękna uroczystość przekazania 126 samolotów, ufundowanych przez społeczeństwo, zorganizowane w LOPP. — Na zdjęciu na pierwszym planie samolot R.W.D.8, ufundowany przez akcjonarjuszów, urzędników i robotników fabryki czekolady BRANKA S. A. we Lwowie.

Historyk o loterii

Polski historyk loterii, Ignacy Baliński, w szkicu historycznym „Loteria publiczna w Polsce, tak ujmuje zagadnienie, ujęte w tytule:

„Jest ona (loteria) dla całego szeregu ludzi podatkiem, opłacanym na rzecz t. zw. „szczęścia". realnym umożliwieniem — kosztem nie wielkich miesięcznych rat — interwencji szczęśliwego przypadku w ich życiu, przypadku, który, gdy nastąpi, doda im, jak mówi Orzeszkowa, trochę masła do suchego chleba powszechnego, pozwoli na jakieś uprzyjemnienie życia poza normą budżetu zwykłego, a może.... może nawet poważniejszą kwotę większej wygranej wsunie do pugilaresu.

Praca — pracą, zarobek — zarobkiem, ale i „szczęście" coś znaczy — szepce tradycją wieków, trzeba więc temu szczęściu otworzyć jakąś furtkę, bo bez biletu na loterię jakże ona znajdzie sobie drogę?

I niewątpliwie dla większości marzenie o wygranej w chwilach wolnych od pracy bodaj więcej sprawia radości pokrzepiającej, niż sama wygrana. Bo taka już natura ludzka, że jej potrzeba spodziewania się szczęścia bardziej, niż samego szczęścia".

Te wywody uczonego historyka nie wymagają komentarzy. Raczej pamiętajmy, że ciągnienie pierwszej klasy czterdziestej loterii klasowej rozpoczyna się dnia 21 października i śpieszmy do kolektury po los.

ZE SPORTU

Sędziowie nie przybywają na zawody

Niepotrzebne zdenerwowanie na boiskach

Trzeba stwierdzić, że sędziowie piłkarscy źle służą sportowi zagłębowskiemu. Osatnio byliśmy świadkami nieporozumień na boi[...]h. wywołanych niewłaściwym prowadzeniem kilku poważnych zawodów w Będzinie i Sosnowcu. Pod adresem panów sędziów padły zarzuty, że ze swej roli nie wywiązują się należycie, przez co stwarzają niezdrową atmosferę w naszym piłkarstwie.

Ale nietylko sprawa sędziowania pozostawia wiele do życzenia.. Nasi arbitrowie zapominają często o swych zobowiązaniach wobec władz WSS. oraz klubów sportowych i nie zgłaszają się na zawody, które im zostały wyznaczone. Takie wypadki zdarzają się bardzo często np. CKS — Unia w Będzinie (sędziowie nie przybyli z Częstochowy), dalej CKS. — Turyści, Zew — Hakoach i inne. Zawiedzione kluby w oczekiwaniu na sędziego, przedłużają termin rozpoczęcia zawodów ,aż wreszcie naglone okrzykami zdenerwowanej publiczności decydują się na takiego sędziego, jaki się znajdzie na boisku.

Skutek zazwyczaj jest ten, że wybór pada na najsłabszego sędziego który nie potrafi opanować drużyn, dopuszcza do ostrej gry i psuje cały mecz. Później sypią się protesty, kary na graczy co w rezultacie nie oddziaływa dodatno na drużyny ,ani na sympatyków klubowych.

Niejednokrotnie tłumaczy się porażkę jednej drużyny tym, że sędzia jest sympatykiem lub nawet członkiem przeciwnika.

O uzdrowiene tych stosunków powinien zatroszczyć się w pierwszym rzędzie zarząd ZOZPN. a następnie władze WSS.

Sprawa ta nie cierpi zwłoki.

KIBIC.

—oOo—

Kalendarz rozgrywek

PIŁKARSKICH.

Na boiskach Zagłębia Dąbr. rozegrane będą w dniu dzisiejszym następujące mecze:

LIGA OKRĘGOWA.

W Sosnowcu: Unia — Brynica na boisku Unii o godz. 3.30.

W Dąbrowie: Zagłębie — Warta o g. 11 ej.

W Częstochowie: Skra — CKS i Turyści — Sarmacja.

A KLASA.

W Sosnowcu Cynkownia — Czarni na boisku Pol. K.S. o g. 3.30.

W Grodzcu Solvay — Hakoach.

W Będzinie: Zagłębianka — AKS.

W Milowicach: Płomień — Orzeł.

W Niemcach. Zew — Sosnowiec.

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Niedziela 3 października.

8.00 Sygnał czasu. 8.05 Dziennik poranny. 8.15 Audycja dla wsi. 9.00 Nabożeństwo. 11.30 Reportaż z życia. 11.57 Sygnał czasu. 12.05 Przegląd kulturalny. 12.15 Koncert. 14.15 Płyty. 14.45 Audycja dla wsi. 15.45 Audycja dla dzieci. 16.05 Koncert muzyki bułgarskiej. 16.45 Ankieta i życie. 17.00 Koncert rozrywkowy. 19.00 Zegar pana Tomasza. 19.00 Płyty. 20.00 Koncert chóru męskiego. 20.35 Program na jutro. 20.40 Przegląd polityczny. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 Wiadomości sportowe. 22.00 Wesoła Syrena 22.50 Wiadomości dziennika. 23.00 Programy lokalne.

KATOWICE

Niedziela 3 października.

6.15 Surmy Śląskie. 6.30 Orkiestra wojskowa 8.30 Koncert życzeń. 8.50 Pogadanka. 12.03 Zygmunt August. 14.15 Płyty. 15.45 Pogadanka. 15.55 Co słychać na Śląsku? 19.30 Trio Rozgłośni Katowickiej. 20.00 Pogadanka. 20.30 Wiadomośc sportowe. 20.35 Program na jutro. 22.25 Płyty

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Poniedziałek 4 października.

6.13 Pieśn „Kiedy ranne wstają zorze" 6.18 Gimnastyka 6.30 Muzyka z płyt 7.00 Dziennik poranny. 7.10 Płyty gramofonowe 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Skrzynka rolnicza. 12.25 Koncert orkiestry dętej. 13.00 Przerwa. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.15 Trio salonowe. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 Odczyt. 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 Płyty. 18.30 Program na jutro. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 Audycja żołnierska. 19.30 Dyskutujmy. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Mała orkiestra. P R. 20.45 Dziennik wieczorny. 21.30 Nowości poetyckie. 21.50 Koncert wieczorny. 22.50 Wiadomości dziennika 23.00 Programy lokalne

APARATY RADIOWE

czołowych fabryk krajowych

„PHILIPS",

„ELEKTRIT",

„KOSMOS",

„UNION"

oraz austriackiej wytwórni

na rok 1938

są już do nabycia w firmie:

H. RETTMAN I C. BERKOWICZ

BĘDZIN, MAŁACHOWSKIEGO 1

tel. 71-628.

RATY GOTÓWKA

Własne warsztaty reparacyjne.

Z ZAWIERCIA.

17-letni zawiercianin

WYDALIŁ SIĘ Z DOMU.

W dniu 27 września br. w nieznanym kierunku wydalił się zdomu 17 letni zawiercianin Aleksander Łazarz, zamieszkały przy matce w Zawierciu przy ul. Klonowej 7. Zrozpaczona matka nie mogąc się doczekać powrotu syna zwróciła się w tej sprawie do policji, prosząc o odszukanie zaginionego syna.

Wyjazd organizacyj b. wojskow.

DO CZARNCY.

Onegdaj pod przewodnictwem mgr. S. Malanowicza odbyło się w Domu Inwalidów nadzwyczajne zebranie przedstawicieli orgnaizacyj b. wojskowych wchodzących wskład Federacji PZOO w Zawierciu.

Tematem obrad była kwestja wyjazdu do Czarncy, pow. Włoszczowskego na uroczystość, związane z przeniesieniem prochów hetmana Stefana Czarneckiego z kościoła parafialnego do nowozbudowanego sarkofagu. Uroczystość ta odbędzie się w niedziele dnia 16 bm.. przewidziany jest przyjazd na nią marszałka Śmigłego Rydza.

Uchwalono .że z terenu powiatu zawierciańskiego wraz ze sztandarami organizacyj b. wojskowych wyjedze około 50 osób.

Lustracja straży pożarnych

W POW. ZAWIERCKIM.

Onegdaj bawił w Zawierciu wojewódzki inspektor straży pożarnych p. Józef Flebanek w towarzystwie zastępcy inspektora p. Pieńkowskiego, który dokonał lustracji w oddziałach straży pożarnych w Porębie, Siewierzu, Krzemieńdzie i Zawierciu.

Jednoczenie w strażach tych przeprowadzone zostały alarmy, które były sprawdzianem stanu wyszkolenia i gotowości bojowej oddziałów straży.

KINO „ZAGŁĘBIE"

OSTATNI DZIEŃ

Arcydzieło filmowe, które podziwiają wszystkie stolice świata

WŁADCA

Film ten powinni zobaczyć wszyscy mieszkańcy ZAGŁĘBIA porusza bowiem problem pracy i kapitalizmu

W roli gł. największy tragik. świata **Emil Jannings**

Początek 15.30.

Km. 1675/35 r.

Obwieszczenie

Komornik Sądu Grodzkiego w Będzinie rewiru II-go, urzędujący w Będzinie przy ul. Piłsudskiego pod Nr. 14 na zasadzie art. 679 K. P. C. obwieszcza. że w dniu 17 listopada 1937 r. od godz. 10 rano w sali posiedzeń Sądu Grodzkiego w Czeladzi odbędzie się sprzedaż z publicznej licytacji nieruchomości miejskiej składającej się z placu częściowo zabudowanego domu murowanego. jednopiętrowego, komórek, ustępów itd., szczegółowo opisanej z protokule opisu i oszacowania z dnia 10.8. 37 r. położonej w Czeladzi. powiecie będzińskim. województwie kieleckim. oznacz. polic. Nr. 19 przy ulicy Borowej obejmującej powierzchni 462.8 m. kw., stanowiącej własność Zofii z Kieresów Pietrzak.

Nieruchomość ta ma urządzoną księgę hipoteczną w Wydziale Hipotecznym przy Sądzie Grodzkim w Będzinie pod Nr. rep. hip. 258.

Powyższa nieruchomość została oszacowana na sumę zł. 15.000. Sprzedaż zaś rozpocznie się od ceny wywołania t. j. od kwoty zł. 11.250.

Licytant przystępujący do przetargu powinien złożyć rękojmię w gotowiźnie w kwocie zł. 1.500 albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych. instytucji. w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. i że papiery wartościowe przyjęte będą w wartości 3/4 części ceny giełdowej Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne: że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń. jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu. że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu. nakazujące zawieszenie egzekucji; że w ciągu ostatnich 2-ch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie.

Nieruchomość podlegająca sprzedaży znajduje się w pasie granicznym, na nabycie jej potrzebne jest zezwolenie wojewody.

Komornik ALEKSANDER KRAUZE

Będzin. dnia 20 września 1937 r.

Sygnatura Nr. Km. 515/35.

Obwieszczenie

O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Sosnowcu, rewiru II-go egzekucyjnego Jan Chrząstowski. mający kancelarię w Sosnowcu, ul. Pańska Nr. 34-a na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości. że dnia 9-go listopada 1937 r. o godz. 11 w Sądzie Grodzkim w Sosnowcu odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika Bolesława Bentkowskiego nieruchomości położonej w Sosnowcu. przy ul. Sieleckiej Nr. 3. składającej się z jednego działka placu o ogólnej powierzchni 380.70 mtr. kwadr. i znajdujących się na nim zabudowań: a) domu mieszkalnego o 5-ciu ubikacjach b) szopy, c) stajni i d) ustępów i mającej urządzoną księgę hipoteczną przechowywaną w Wydz. Hip. Sądu Grodzkiego w Sosnowcu pod Nr. rep. 867. Zaznacza się. że nieruchomość jest w pasie granicznym (§ 1 Rozp. Prez. R. P. w granicach Państwa Dz. Ust. 12/37 poz. 84).

Nieruchomość oszacowana została na sumę 5044 zł. 96 gr.. cena zaś wywołania wynosi zł. 3783 gr. 72.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł. 504 gr. 50.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych instytucji. w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne. o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń. jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu. nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwuch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w sądzie grodzkim w Sosnowcu ,ul. Kilińskiego Nr. 31.

Komornik JAN CHRZĄSTOWSKI

Dnia 2 października 1937 r.

NAUKA I WYCHOWANIE

ZAPISY na

Kurs Buchalterii Przebitkowej Stenografii Maszynopisania

przyjmują codziennie Kursy

handlowe

MICHAŁA

Kołaczkowskiego

Będzin. Sączewska 25.

STUDENT prawa udziela korepetycji, specjalność przedmioty humanistyczne. Telefon 63111 od godz. 14 — 18.

KONCESJONOWANE KURSY KROJU szycia i modelowania M. Nowakówny Sosnowiec. Bracka 2. Absolwentki otrzymują świadectwa prawne.

KONCESJONOWANA długoletnia szkoła kroju, szycia, modelowania. bieliźniarstwa Natalii Stypułkowskiej. Sosnowiec Piłsudskiego 14, telefon 62-498. przyjmuje zapisy. Wyucza się kroju zasadniczego. paryskiego oraz angielskiego metodą Wartha. W programie suknie sportowe. popołudniowe, wieczorowe. balowe, płaszcze komplety, kostiumy, peleryny. piżamy. bielizna damska. męska oraz konfekcja dziecięca. Uczącym się postępy zapewnione. Absolwentki otrzymują świadectwa prawne. Opłata ratami. Przyjezdnym zniżki. Biednym ulgi.

DŁUGOLETNIA szkoła kroju. szycia modelowania zatwierdzona przez Ministerstwo Oświaty, Kuratorium Krakowskiego Florentyny Stypułkowskiej. Sosnowiec, Piłsudskiego 30. Na kursie wyuczam najnowszym systemem wszelkich sukien, kostiumów kompletów. palt. bieliźniarstwa damskiego, męskiego, szlafroków. piżam. konfekcji dziecięcej oraz robót wchodzących w zakres krawieczyzny. Po ukończeniu absolwentki otrzymują świadectwa prawne. Zapisy codziennie. Przyjezdnym zniżki kolejowe. tramwajowe. Dla pań pracujących kurs wieczorowy.

NOWOCZESNEGO KROJU SZYCIA wyuczają koncesjonowane kursy Zaborowskiej, Sosnowiec, Piłsudskiego 18.

PIANISTA rutynowany udziela lekcji gry fortepianowej metodą nowoczesną.— Zbigniew Janiak. Grodziec. Konopnickiej 17.

FRANCUZKA - paryżanka udziela lekcyj konwersacji i korepetycji. Ul. Mościckiego 19 m. 1 (parter).

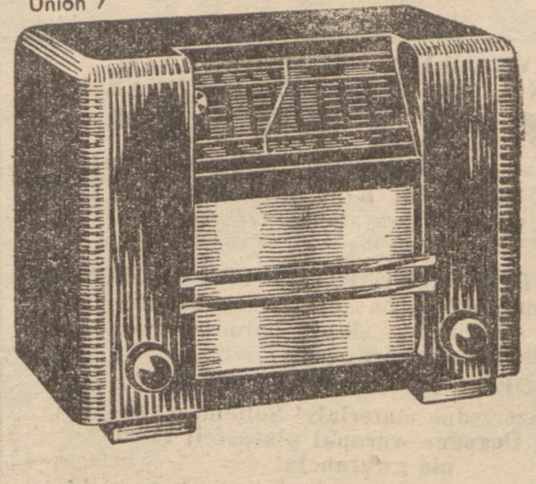
KIEROWNICTWO KURSÓW GIMNAZJALNYCH przy Szkole Muzycznej ul. Dęblińska 11 zawiadamia, że wpisy zostaną bezapelacyjnie zamknięte z dn. 6go b. m. telef. 62.649.

RADIO-UNION

wprowadza na rynek najnowsze modele odbiorników, produkowanych na zasadzie licencji koncernu ORION, Budapest, i wyposażonych w liczne patentowane udoskonalenia.

Radio Union

Union 7

UNION 7: 7-obwodowy super z „okiem elektrycznym". Odbiór stacji z całego świata. Piękny ton. Ciche strojenie. Patentowany kondensator antymikrofoniczny.

UNION LUX: super najwyższej klasy — wkrótce się ukaże. Szczegóły w prospektach.

UNION 3: nowoczesny odbiornik 3-pentodowy. Specjalnie udoskonalony zakres fal krótkich. Silna pentoda końcowa AL 4. Duży elektrodynamiczny głośnik.

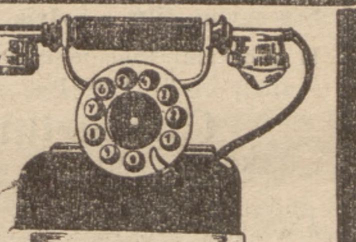
Wszystkie odbiorniki Union montowane są na mocnych metalowych chassis.

ŻĄDAJCIE DEMONSTRACJI W POWAŻNIEJSZYCH SKLEPACH RADIOWYCH.

—naprawdę doskonałe odbiorniki!

Wyciąć! Przechować!

TELEFON ZAŁATWI każde Twe życzenie

ARTYKUŁY KOLONIALNO-SPOŻYWCZE i NABIAŁ JAN FAMULSKI

BĘDZIN. HALE TARGOWE Nr. 24—25.

NAJWIĘKSZY CHRZEŚCIJAŃSKI SKLEP W HALACH poleca: kilka gatunków mąki. kaszy, ryżu i t. p. wielki wybór herbaty, kawy i mydła. Stosuje zasadę: duży obrót, mały zysk — wspomniany sklep zyskał miano najtańszego w Będzinie. Na życzenie większe paczki odnosi się do domu. — Obsługa b. szybka.

Chrześcijański skład mebli F. GDESZ,

Będzin, ul. Małachowskiego Nr. 21

POSIADAM NA SKŁADZIE najnowocześniejsze meble własnego wyrobu jak: sypialnie. jadalnie. kuchnie, gabinety z fornierów krajowych i zagranicznych. — Ceny przystępne. — Wykonanie solidne.

MASZYNY SINGERA do szycia gwarantowane haftują, cerują „Omega" 150 zł. „Rast & Gassera" 160 zł. jak nowe damskie, męskie cylindrowa, lewo-ramienna, mereżkarka, dziurkarka, okrętkowa, czółenkowa 40 zł.

ODERBERG, Sosnowiec, 3 Maja 11a/26 w podwórzu

Maszyny do szycia, pisania i rowery

Poleca najtaniej **Centrala maszyn** SOSNOWIEC. ul. Warszawska 1. **63186**

Wielki wybór maszyn do szycia światowej sławy Pfeffa, Singera. Torpedo, pisania Mercedes. Olivetti i inne nowe i używane. — Dla P. T. urzędników dogodne warunki kredytowe

Skład Apteczny DANCYGIER Będzin, Małachowskiego 34 najtaniej kupisz artykuły kosmetyczne, lecznicze, fryzjerskie i domowego gospodarstwa. Poleca gwarantowany krem od piegów. plam i pryszczy. Porady kosmetyczne bezpłatnie. **7-15-76**

KINO — EDEN

Dziś! Prawdziwe tajemnicze oblicze Wschodu Dziś!

PAUL MUNI LUISE RAINER

ZIEMIA BŁOGOSŁAWIONA

film oparty na tle słynnej powieści PEARL S. BUCK'A.

Film wyświetlany będzie tylko na seansy

„Ż"

Przez stosowanie specjalnej sody do prania, bielenia i zmiękczenia wody Alboril „Ż" wykorzystuje się w 100% działanie wszelkich mydeł i środków do prania. Alboril „Ż" stanowi więc poważne oszczędności w gospodarstwie domowym.

FABRYKA WYROBÓW BETONOWYCH I PRACOWNIA ARTYSTYCZNO - RZEŹBIARSKA

„WIKTORIA"

dawn. Fechtman właścicielka: Wiktoria Urbańczyk

DĄBROWA GÓRNICZA, ul. Krol. Jadwigi 46. Tel. 68-436 (vis a vis przystanku tramwaj.)

POLECA:

RZEŹBY ARTYSTYCZNE. POMNIKI GROBOWCE oraz schody mozaikowe, posadzki, rury kanalizacyjne, cembrowiny studzienne, słupy ogrodzeniowe, płyty chodnikowe, krawężniki i t. p.

OZDOBNE TYNKOWANIE DOMÓW.

Pierwszorzędne materiały! Solidne wykonanie! Dogodne warunki płatności! 25-letnia gwarancja!

Najstarsze przedsiębiorstwo w Zagłębiu Dąbrowskim.

Baczność P. T. Kupcy

Umiejętne stosowanie światła elektrycznego w reklamie kupieckiej odgrywa doniosłą rolę i decyduje o powodzeniu w handlu. Celem zapoznania jaknajszerszych warstw kupiectwa z najnowszymi zdobyczami techniki świetlnej w czwartek dnia 7 bm. o godzinie 20 odbędzie się ODCZYT p. t.:

„Racjonalne oświetlenie wystaw i wnętrz sklepowych"

w sali Stowarzyszenia Techników w Sosnowcu przy ul. 3 Maja 25, na który wszystkich zainteresowanych uprzejmie zapraszamy

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA w Zagłębiu Dąbrowskim S. A.

Kino „APOLLO" w Sielcu

DZIŚ! W niedzielę 3 po raz ostatni Film w naturalnych kolorach pt.

W cieniu samotnej sosny

Sensacyjny film z Sylvią SYDNEY

II program! Emocjonujący muzyczny film pt.

Concertina

CAROLA LOMBARD i FRED MAC MURAY.

Początek o 3. Bilety od 25 gr.

POSADY I PRACE

SZPITAL św. Łazarza w Będzinie ul. Kościuszki 68 poszukuje pracownicy kucharki samotnej wiek od 25 — 30 lat. Zgłaszać się ze świadectwami od godziny 13-ej do 15-ej.

POZNAŃSKA fabryka poszukuje kilku **zdolnych sprzedawców domokrążnych** na dzienny 5 zł. i więcej zależy od zdolności terenie Zagłębia Dąbrowskiego. Zarobek Zgłoszenia osobiste do dnia 5 bm. Katowice. Starowiejska 3. Zakłady „Promień".

POSZUKUJĘ zastępcy do kiosku tytoniowo - gazetowego. Wiadomość w administracji.

POTRZEBNA samodzielna sklepowa z kaucją. Wiadomość w administracji.

PRZYJMĘ podręcznych stolarzy zaraz. Sosnowiec Środula. Krasińskiego 25.

POTRZEBNY sprzedawca gilz. Zgłoszenia Orla 3. wieczorem.

SKLEPY w centrum do wynajęcia. Sosnowiec 3-go Maja 31

POTRZEBNY pracownik fryzjerski od zaraz. Sosnowiec Warszawska 10. Żmuda

ZA otrzymanie stałej posady biurowej, miejscowość względna — złożę 500 zł. — Oferty Expres Sosnowiec pod „Maturzysta".

POTRZEBNY uczeń stolarski i czeladnik. Wiadomość Podgórska 10. Kieroński

POTRZEBNY od zaraz pomocnik szewcki. Żmuda, ul. Kościuszki 60. Dąbrowa.

POTRZEBNY zdolny podręczny szewski Sosnowiec. Środula. Batorego 23.

POTRZEBNY służący do gospodarstwa rolnego. Małecki. Będzin. Małobądzka 100

OD zaraz potrzebna służąca z dobrym gotowaniem i sprzątaniem. Zgłoszenia Targowa 9. mieszk. 1.

POTRZEBNA rutynowana ekspedientka Dąbrowa Górn. 3-go Maja 15.

POSZUKUJĘ zdolnego terminatora do warsztatu ślusarsko - mechanicznego — Zelten Będzin. Zawale 36.

LOKALE

SKLEP. mieszkanie dla krawca — fryzjera Marjacka róg Nowopogońskiej wynajmie gospodarz.

PRZYJMĘ samotnego. uczciwego sublokatora na mieszkanie. Niewolnicki Sosnowiec. Głowackiego 9.

WYNAJMĘ sklep .dwa pokoje. kuchnię. Wiadomość na miejscu Florjańska 6.

POKÓJ elegancki wszelkie wygody. oddzielne wejście przy ul. 3 Maja. wynajmę. tel. 620 63.

SŁUŻĄCE, bufetowe kelnerki. polecamy Różne mieszkania do wynajęcia. Sosnowiec Biuro Zleceń „ORZ" 3 Maja 1.

POKÓJ umeblowany, ładny. niedrogi. wynajmę. Wiadomość Piłsudskiego 78 p. Krężlowa.

POKÓJ elegancki niekrepujący przy inteligentnej rodzinie solidnemu wypłacalnemu Panu. Sosnowiec Deblińska 11 m. 13

GARAŻE do wynajęcia. Sosnowiec, Piłsudskiego 25 (Kościarnia).

POKÓJ umeblowany słoneczny duży z oddzielnym wejściem. Rybna 16 m. 7.

3 POKOJE i kuchnia do wynajęcia. Będzin. Sobieskiego 15.

POJEDYNCZE mieszkanie do wynajęcia Będzin. Zagórska 63. F. Kalat.

KUPNO I SPRZEDAŻ

KAFLE białe kolorowe od 15-go sprzedaje chrześcijańska filia. Będzin. Czeladzka 31.

WYBIELA, usuwa piegi udelikatnia cerę Krem „ORLANDO".

SZYNY budowlane. używane belki, drut kolczasty oraz żelazo użytkowe do wyrobu, poleca Składnica i Sortownia **H. Pfeffer, Będzin. Kościuszki 30.** Kupuję złom żelazny wszelkiego rodzaju i płacę najwyższe ceny.

MASZYNY do pisania nowe, używane **gwarantowane - okazyjnie sprzedaje „Remont". Katowice. Dworcowa 18.**

ZA POŻYCZKI PAŃSTWOWE

Zegarki. platery, rowery, radioaparaty, najkorzystniejsze warunki. Tylko firma Milechman. Dąbrowa. Sobieskiego 11. —

SZKÓŁKI ROGOŹNICKIE TOWARZYSTWA GÓRNICZO - PRZEMYSŁOWEGO „SATURN" mają tanio do zbycia większą ilość drzew i krzewów owocowych i ozdobnych. Cenniki wysyła się na żądanie. Adres dla listów: Sosnowiec Tow. Górn. Przem. „Saturn". Szkółki Rogoźnickie.

ODCISKI i zgrubienia skóry radykalnie usuwa płyn **RADIOL**.

PIANINO, fortepian akordion. skrzypce harmonię stoliczkową sprzedam. Sosnowiec 1-go Maja 12-a Rutkowski.

DROGERIE w Poznaniu bardzo dobrze prosperującą. z powodu wyjazdu zagranicę sprzedam. Towar według inwentury. potrzeba około 20.000. Zgłoszenia „PAR". Poznań. pod „57.483".

SPRZEDAM sklep z urządzeniem. Wiadomość Floriańska 10.

KARALUCHY i wszelkie inne robactwo tępi radykalnie proszek **„MORANT"**.

MUNDURKI hufca szkolnego P. W. — Komplety gimnastyczno. siatkówki. koszykówki poleca **„STADJON" SOSNOWIEC. 3 MAJA 29.**

KUPIĘ radio 2—3 lampowe w dobrym stanie. Wiejska 9-a oraz sprzedam nowy wóz nr. 3.

JEDEN transmisyjny wał długości 7 m. 35/40 mm. średn., jedną małą tokarnię. jedną niklownię z pełnym urządzeniem. jedną heblarkę i inne maszyny do wyrobów metalowych kupię. Zgłoszenia kierować Edward Werner. Chorzów II. 3-go Maja 6.

PLAC sprzedam w Sielcu dwufrontowy. ogrodzony po przystępnej cenie. Piłsudskiego 59. Kulińska.

SPRZEDAM używane: ubranie. jesionkę palto dziecinne, umywalnię marmurową. Swobodna 1-b m. 4.

WYDZIERŻAWIĘ lub sprzedam zakład fryzjerski w dobrym punkcie w Grodźcu przy ulicy Legionów 15

MAGIEL ręczną nową sprzedam. Potrzebującym gospodarz wynajmie mieszkanie Sosnowiec. Rudna 34.

SPRZEDAM dom 4 ubikacje z powodu wyjazdu. Kurek Jan. Będzin, Sielecka 17

Tapczany

otomany, materace. kozetki fotele, krzesła. siatki do łóżek, przeróbki, ceny niskie warunki dogodne — poleca Zakład tapicerski Tomczyk. Sosnowiec, ul. 1-go Maja 14. Telefon 63-105.

SPRZEDAM dom frontowy (parter) z zabudowaniami gospodarskimi. Czeladź, Bytomska 40.

Z POWODU wyjazdu do sprzedania nowy dom bardzo tanio. Dochodu 300 zł. miesięcznie. Dańdówka. 11-go Listopada 34.

ROZJAŚNIA i przepiękny blond kolor włosom nadaje Essencja rumiankowa **„ORION"**.

DOM przy fabryce dochodowy 30.000. — Plac Wiejska 3.500. Plac Rudna 2.500. Lokal (sklep) próżny śródmieście 300 zł. — Sklep Rozwój. handel skór. Majątki miejskie, rolne i parcele korzystnie do kupna. Sosnowiec. Mościckiego 12, biuro, telefon 62544.

SPRZEDAM sklep spożywczy lub urządzenie z powodu wyjazdu. Wiadomość Expres. Grodziec.

FORTEPIANY pianina naprawia, stroi Centauz, Mariacka 9, tel. 620-73.

MOTOCYKL z przyczepką w dobrym stanie sprzedam tanio. Sosnowiec. Moniuszki 22.

TROCINY i drzewo opałowe. poleca tartak w Sosnowcu. ul. Dziewicza 18, telef. 626-15.

PLACE przy ulicy Piłsudskiego do sprzedania. Sosnowiec. Piłsudskiego 31 m. 6.

MAGIEL nowa do sprzedania. warunki dogodne. Sosnowiec. Piłsudskiego 25 m. 6

SPRZEDAM maszynę do szycia Singera bębenkową czółenkową 40 złotych. Jęzor Cebrat.

PLAC 1910 mkw. przy Królewskiej, frontu południowego 36.83. podzielony na trzy działki. oraz plany na domy czynszowe trzy piętra zatwierdzone sprzedam tanio. Gospodarz. Moniuszki 14.

Z POWODU wyjazdu sprzedam dobrze prosperujący sklep w dobrym punkcie. Piłsudskiego 30.

SPRZEDAM wytwornicę. bormaszynę. szlifierkę i ferszmidę. Wiadomość Expres Zagłębia. Sosnowiec.

DO sprzedania wóz Nr. 6 mało używany. Sosnowiec Okrzei 48. Sikorski.

MASZYNĘ krawiecką Singera bębenkową dobrą sprzedam tanio. Modrzejów, Henryka 12.

HARMONIĘ stolikową okazyjnie sprzedam. Dąbrowa Górn., Żeromskiego 35. Imach.

PIANINO i fortepian okazyjnie sprzedam. Będzin. Kołłątaja 30. Barenblatt

FOLWARK 70 mórg. zabudowania nowe masywne. pełne inwentarze. 2 klm. od stacji i miasta sprzedam lub zamienię na dom dochodowy z powodu choroby. Wiadomość w administracji Expresu pod „Folwark".

MASZYNA do szycia Singera ręczną używaną sprzedam tanio. Piłsudskiego 4 dozorca.

100 PRĘTÓW ziemi ornej pod budowę jest natychmiast do sprzedania. blisko biura i kopalni Kazimierz. Wiadomość Niemce. J. Kwiatkowa.

ZGUBIONE DOKUMENTY

STEFAN PABIŚ zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Sosnowiec.

UNIEWAŻNIAM 2 weksle po 100 zł. żyrowane przez Noconia Piotra i 5 weksli po 200 zł. żyrowane przez Jana Francika. Jan Szczur, Góry Bydlińskie. gm. Dłużec. poczta Klucze.

STEFANIA SZCZERBIK unieważnia zgubione weksle in blanco: na sumę zł. 90 wystawiony przez Rotszajna Lejba. na zł. 100, wystawiony przez Augusta Isikierkę.

ŚMIETANA JAN zgubił książeczkę wojskową wydaną przez PKU. Sosnowiec oraz inne dokumenty. które unieważniam

STEFAN ZAJĄC zgubił zaświadczenie stwierdzające zagubienie książki wojskowej, wydane przez II Kom. P. P. Sosnowiec.

ZAGINĘŁA książka meldunkowa z ul. Dańdowskiej 38 d. Proszę zwrócić takową za wynagrodzeniem do administracji lub gospodarzowi.

MATRYMONIALNE

„PANNY bogate wdowy, rozwódki separowane, różnych miejscowości poznają Panów. cel matrymonialny. Fotografie, adresy wysyła: Rudzki. Kalisz Kościuszki 17".

NAJKORZYSTNIEJ ożenią Cię tylko Swaci" Będzin, Promyka 10 m. 13.

RÓŻNE

Biuro pisania podań

do władz administracyjnych oraz przepisywań maszynowych **BOLESŁAWA WYLONA** w Sosnowcu. ulica Warszawska 12. (parter)

Zakład pieczątkarstki

Lucjan Stybliński

Sosnowiec, 1 Maja 26 i Małachowskiego 9, telef. 61882, wykonuje pieczątki, szyldy emaliowane i t. p.

LEKARZ DENTYSTA

Osiedliłam się w Dąbrowie Górniczej, Sobieskiego 23, M. Łebkowska, lekarz dentysta.

ZA długi mojej żony Antoniny Jaworek z Bacińskich, które będą zaciągnięte na mój majątek nie odpowiadam i płacić nie będę. Jaworek Stanisław.

POTRZEBNY koń do rozwózki gilz po Zagłębiu. Zgłoszenia Orla 3. wieczorem.

ONDULACJE

trwałą wykonuje solidnie Pytlik, Pogoń ul. Sucha 24.

PRZYBŁĄKANA suczka - szpic do odebrania. Porąbka 84. Turek Władysław.

PLANY, kosztorysy. kierownictwo robót budowlanych wykonuje rządowo uprawniony budowniczy

Ludwik Kamiński

Będzin. Sobieskiego 15.

DNIA 10 października (niedziela) o godzinie 3 po południu odbędzie się w sali po Banku Zagłębia, Sosnowiec, Małachowskiego 9. zebranie informacyjne na które zaprasza wkładców Spółdzielczego Banku Zagłębia. Komisja Wkładców.

Drukowano farbą rotacyjną fabryki farb drukarskich „Pigment" w Warszawie, Sp. Akc.

Wydawca: Helena Monsiorska. — Red. naczelny: K. Ćwierk. — Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec, Teatralna 1-a. — Red. odp.: Tadeusz Lipski.